

Új műhelyek, új munkások

Bőgne a csónakmotorok. Mintha miniatűr repülőgépek közelednének, meghozza nem is valami kis raj. Jönnek a motorcsónakok a Nagy-Dunáról. És ez Baján nem öt, tíz vagy húsz motor hangját jelenti, hanem szombat délután, vagy vasárnap reggelente két ezret, kétezeröttszázat.

A Dunán, a Sugovicán, és a nagy folyó sok kis

mellékágán otthonos iga-zán a bajai nyár. A táj a Béke-tér felől a langyos alkonyatban inkább olaszos, mint magyar; a kis szigetre átvezető híd csipkés korlátja, a mögötte horgonyzó vén hajók, halászbárkák és az ezernyi csónak a vízen: inkább kikötőt, üdülőhelyet sejtet — de Bajá ma már nemcsak álmaiban, a valóságban is ipari város.

Hárommillió ing

Néhány év óta sorozatosan foglalkozunk a kedves dunai város ipari fejlődésének problémáival. Ami 1957—58-ban biztató kezdet volt, az ma már a jelenlegi fejlődési foknál nem nevezhető csupán »startnak«: a korábban tanácsai kezelésben dolgozott kis üzemek vagy éppen műhelyek megnöttek, önállósdnak, vagy országos vállalatok keretében működnek. Megszületett az ipar városa Baján.

1964 nyarán négy üzemben dolgoznak ezernél többen.

Közülük a Posztógyár régi üzem, az egyetlen, húsz évnél öregebb gyár a városban — viszont korához mért tisztesség érte, az országos összevonas keretében hozzácsatolták az Újpesti Gyapjűszövet.

Az iparfejlesztés új eredményeként három nagy üzem működik már

Baján. Mert könnyűipari viszonylatban ma már valóban nagyüzem a férfi-fehérműgyár, az egykori laktanya — amelynek átengedésével az ország évi 3 milliónál több inget, a megye asszonyai pedig ezer munkahelyet nyertek.

Különös ellentmondás, hogy a tanácsai vállalatból felfejlődött üzem — amelynek létesítése a dolgozók természetéből következően olcsóbb, mint egy vadonatúj beruházás — nem kapott még eddig járulékos beruházásra — bölcsödére, napközire ösztöszet. Így azután — ezt már a városi tanácsnál mondják el — az iparítás csak azért, mert nem új beruházások, hanem fokozatos fejlesztés révén valósul meg, nem hoz óvodai vagy iskolai férőhelyeket a városnak — ami automatikusan megnehezíti a gyermekes anyák elhelyezkedését.

A Venus és a „FOKA“

A Fehérműgyár szomszédságában készül a bajai Venus. Nem holmi istenasszony, hanem egyre komolyabb hírnévnek örvendő porszívógép. A Villamosipari Gyár ma már a Ganz-Villany léányvállalatként gyárt 60 ezer darabot évente, de készül itt feszültség-szabályozó, áramterjesztő, laboratóriumi izzító és száritókemence is. Az udvarban alumíniumöntőde, az öntők fiatalok, és általában az egész üzem minden műhelyében az ifjúság a túlsúly.

A Ferenc-szabotortán, nem messze a Deák Ferenc-szilipől, ugyan-csak új üzemépületek sorakoznak. Ez már a »FOKA« — a játékos becenev komoly rövidítést takar, a Folyamszabályozó és Kavicskotró hajójavító üzemét.

A parton, készen arra, hogy majd a vízre bocsássák, hajósnyleven a »bugarán« áll az FK 305-ös, öreg vontató. Majd most megfiatalodik. Távolabb titokzatosan szűr-kélik egy kis hajó, pedig nem is hajó, csak átemelő-továbbító gépezet arra az esetre, ha a kotró szivattyúja gyengének bizonyul. Odébb az öreg Bihar áldogál, kiérdemesült hajó, már csak a nyersanyagából lesz valami, pedig egy időben azt remélték, úszó szálloda lesz belőle.

Készül itt tanyahajó a folyamszabályozás munkái számára, és most dolgoznak egy újfajta konstrukción, kökirkakó hajó építésén. Ennek Láng—Diesel-motorja lesz — és ha a FOKA embe-rei problémát emlegetnek, az csak az, hogyan emelgetnek majd egyre nehezebb alkatrészeket? Mert darujuk még egy darab sincs. Az új épületek viszont mégis gyarapodást jeleznek, hiszen néhány éve itt a parton semmi sem volt, csak egy öreg, roskadozó épület — most pedig csinos, világosra festett műhelyek, előtűk virágágyak, illatozó sárga rózsák: nemcsak épít, de szépit is az ipar...

kor törökszegfü — Katókának hoztam — mondja —, de azt már nem tudom meg, mi Katóka beosztása. A lényeg: szerek a műhelyt. Nagyné csöppnyi pirulás után nekibátorodó örömmel meséli el: — Én itt takarítottam, aztán kedvet kaptam az esztorgálás-hoz. Az ott a padom, nézze...

És hátramutat egy szürke revolverpadra. Sokan ismerkedtek meg így az iparral. Az egykori gidres-gödörös grund,

A hűtőház zöldbabot kér

Ez már a jövő Bajája. Az a város, amelynek peremén sorra épülnek a KISZ és az OTP közös gyermekeiként az ifjúsági ikerlakások, mintegy 70—80 ezer forintot költséggel. Az a Baja, amely hatalmas, 750 vagonos hűtőházzal már a jövő év-től 10 ezer tonna mirelité-áru, közte 350 vagon zöldbab átmeneti állomása lesz. A város termelőszövetkezetei máris telepítik az új piacot biztosító hűtőház ellátására a zöldseget, gyümölcsöt... Egyébként a hűtőház újabb 500 munkakalmat jelent, többségében nők számára.

Szinte nem is lehet úgy elindulni a városból ki-vezető utakon, hogy új építkezést ne találjan ember. Mindebbe az örömben persze vegyül öröm is. A város lakálpatriótái például szállodát sürgetnek a kitűnő idegenforgalmi adottságokkal, üdülési- és sportlehetőségekkel rendelkező város számára — és közben a régi szálloda (a 8 millióba került felújítás után is) egyik szárnyán sülyed. (Hogy hanyagság, vagy hibás tervek miatt, nem tudják...)

Pedig mennyi terv, óhaj (némielyik álomnak tűnik) fogalmazódik meg a motorcsónakok zajától hangos Sugovica partján. Modern kis szálloda... Camping... Szabadtéri színpad a Petőfi-szigeten, sportpályák. Mindez még ott szunnyad a jövőben, amint mondani szokás.

Csak az a biztató, hogy minél több lesz az üzem, annál szélesebb alapépül az óhajok, álmok és tervek alá.

Baktai Ferenc

Az Egressy Klub új kezdeményezése:

idegen nyelvű diákklub, nyaralás és sétahajózás

Fővárosunkban egyre több rendezvény segíti az idegen nyelvek tanulását. Az Egressy Klub diákok, egyetemisták részére a nyári szünidőben a margitszigeti Casinóban diáknyelvklubot létesít, minden szerdán fél hattól nyolcig, ahol külföldi egyetemistákat is szívesen látnak. Július 1-től augusztus 30-ig orosz, angol, francia, és német társalgási nyaralattal kezdődik naponként 9—13 óráig a Pasaréti erdőben, kirándulóhelyeken általános iskolai tanulóknak, kezdőknek. Beiratkozni ezekre június 15-től 20-ig lehet a Ságvári Endre Művelődési Otthonban (II. Szilfa utca 4.).

tus 30-ig orosz, angol, francia, és német társalgási nyaralattal kezdődik naponként 9—13 óráig a Pasaréti erdőben, kirándulóhelyeken általános iskolai tanulóknak, kezdőknek. Beiratkozni ezekre június 15-től 20-ig lehet a Ságvári Endre Művelődési Otthonban (II. Szilfa utca 4.).

A meserovat elsősorban a már elhangzott nagy-sikerű mesejátékokat vezeti elő a nyáron. A többi között az Okos Katicát, a Csiripet, A varázsfalak, A palacsintás királyt, Szitakötő Szepiet, valamint az Ispirítty királyfit. Az Ifjúsági Rádiószínpad tervében az ismétlé-

Vakáció-rádió, Budapest!...

A diáksereg már nekivágott a vakáció sok örömet ígérő napjainak. Mennyi izgalmas-érdekes terv születik és valósul meg: hegyi túrák, vízparti táborozások, csónak- és hajókirándulások, hosszú utazások. A túság gazdag »kelléktárának« összeállítása azonban mindig komoly fejtörést kíván. Hányszor hangzik

el mostanában: mi legyen a háztáskában? Igaz, az útipoggyásznak megvan a maga régen kialakult hagyományos ciklistája, de ehhez újabban hozzájön még a rádió nagy családjának valamely zseb- vagy táskata-gja, hogy mindjárt zeneszóval lehessen indulni hazulról...

Dunai staféta, szünet-szüret

A rádiós vakációzás di-tatja »tábori felkészülést« kíván a szerkesztőtől is, akiket bizony gondolatban csaknem túrabakancsban és fűrdőruhában lehet most találni a Bródy Sándor utcában.

S mi van akkor, ha felborul a csónak és megfürdik a mikrofon? — hallani a tünődést az egyik ajtó mögül, pedig ebből a gondból Dunai staféta címmel műsornak kell lenni, nem is egynek, hanem háromnak. Tizenöt úttörőcsapat háromszáz pajtását kíséri végig a Dunán Esztergomból Bajáig a mikrofon, s vasárnap délelőtti-tőlként számol be az érdekesnek ígérkező út élményeiről.

A nyári vasárnap délelőtti ifjúsági műsorára különös gondot fordít az

idén a rádió. A 6-os stúdióból már holnap jelentkeznek a diákkabaré. Egy héttel később a népszerű Igy írunk mi... című diákpályázat díjnyertes műveiből összeállított műsor kerül adásra. A Szünet-szüretre június 28-án hivatalosak a 10—14 évesek. Sikertől meg tudni a hébe-hóba megjelenő Diákélet című hangos újság új számának kibocsátási napját: ez július 12.

Hová tették a Titokzatos Fekete Kéz levelet? — ez a meglepetéskérdés a folytatásos rádiójátékok szerkesztőinek szobájában hangzik el, de nincs semmi baj, a levél szövege már hangszalagon van, a körülötte kialakuló bonyodalmat pedig meg tudhatjuk Peter-előtti ifjúsági műsorára különös gondot fordít az

Tíz előadás az Ifjúsági Rádiószínpadon

Ezt a kedvelt műfajt sem kell nélkülöznünk a gyerekeknek a nyáron. A jégvilág Robinsonjának ismétlése mellett Csóhány Gabriella negyven évi kutatással és egy okos kiskutyával ismerteti meg a hallgatókat hét folytatásban, Szőnyi Zoltán pedig bevezet bennünket egy robotember házába, amelynek titkát izgalmas kalandok köze-pette öt adásban fejti meg két kisfiú.

A meserovat elsősorban a már elhangzott nagy-sikerű mesejátékokat vezeti elő a nyáron. A többi között az Okos Katicát, a Csiripet, A varázsfalak, A palacsintás királyt, Szitakötő Szepiet, valamint az Ispirítty királyfit. Az Ifjúsági Rádiószínpad tervében az ismétlé-

sek mellett két bemutató is szerepel. Kovács Judit: Autó az iskola előtt című rádiójátéka érettségiző fiatalokról szól, Bozó László: Statáriuma pedig Sallainak, Fürstnek, Kilánnak és Karikásnak állít emléket. A Rádiószínpad programja összesen tíz előadást ígér a nyárra.

A szórakoztató nagy műsorok szerkesztői is serénykednek. A népi Lengyelország megalakulásának 20. évfordulóján közös magyar—lengyel műsorban Ki tud többet Lengyelországról? címmel nagyszabású ifjúsági vetélkedőt rendeznek. Ez az este a fiataloké címmel július 13-án utazó fiatalok mondják el élményeiket. Minden felnőtt gyermek volt egyszer, de leg-

többen felnőtt korukban elfelejtik ezt — erről szól a július 25-i, vidám irodalmi összeállítás, augusztus 8-án ismét jelentkezik a Badar radar, augusztus 20-án pedig a Zsákhamacska ígér kellemes perceket.

Mazsola szabadságon

A »szomszédvár«, a televízió portáján is a nyár, a táborozás, a túrázás jegyében készülnek az ifjússági műsorok. Noha a tv-készülék még igazán nem tartozik a turista-felszerelés közé, rajongói bizonyára nyáron sem lesznek hűtlenek hozzá.

Sajnos, Mazsola és Manócska nyaralni mennek, s három hónapig nem jelentkeznek — halljuk a műsorszerkesztésben, s mit lehet mást tenni, mint jó pihenést kívánni a gyerekek elsőszámú kedvenceinek.

A Futrinka utca lakói azonban kamera előtt maradnak, rendszeresen jelentkezik a Bagolyvár és a Hol volt, hol nem volt című meseműsor. Sok rajzfilmet és kisfilmet ad nyáron a televízió. Az úttörő korosztályú gyerekeknek filmösszeállítás készül a magyarországi várakról, népszerű képeslapok majd az Állatkertet, s bizonyára ismét sokan szurkolnak a Tenkes kapitányának. A tizenháromrészes sorozatból most három-négy folytatást adnak egyszerre. A fiatalok illetlen óráját változatlanul megtartja a televízió, a tánciskola befejező adásaihoz érkezik, megrendezik a Táncnyitást előtti című műsor. Harmat-perces adásokból álló sorozatban — amely a változatosság kedvéért ezúttal a Ki mit tudott? címet viseli — műfaji csoportosításban kamerák elé állnak a Ki mit tud? két döntőjének legjobbjai. Indul egy újajta vetélkedő műsor is, Riporter kerestetik címmel. (k)

Pikay István:

Jóból is megárt a sok

Azt hiszem, fölemlítem már, hogy valahányszor vidékre utazom, mindig hozok ezt-azt. Ha mást nem, egy derűs históriát.

Legutóbb azonban inkább vinnem kellett volna valamit. Vagyis kezdetben úgy látszott. Évek óta nem látott unokahúgom, halálos örök-harag terhe mellett fölszöklött, töltsem náluk a húsvétot. Hogy aztán nagycsütörtökön beállítottam, mindjárt a viszontlátás első akkordjai után váratlanul így szólt:

— Hozhattál volna néhány csomag vajat!

Ha történetesen nem ülök, menten lehuppan-tam volna.

— Vaja-a-at?... Ne bolondozz! Vajat hozni falura?

Most húgom bámult rám értetlenül.

— Mi van ezen csodálkozni való? Látszik, hogy rég jártál vidéken... Megfeneklettél ott a pesti aszfalton.

S látva, hogy még mindig lúknál málészkodom rá, néhány szóval felvilágosított arról, hogy hetenként csak egyszer, csütörtökre szállítanak tejterméket hozzájuk Pest-ről, vagy az ország valamelyik más tartományának fővárosából.

— El is mentem jókor

reggel — kesergett. — Tudod, ilyenkor, aki kapja, marja. Frissnek kell lenni és szemfülesnek. És képzeld, mekkora pechem volt! Az ünnep miatt már tegnap megjött a kvóta. El is fogyott. Szerencsére egy jó ismerős kislány a kiszolgált. Megsúgta, lehet, hogy pénteken is kapnak, tekintettel a húsvétra. Félreletes nekem néhány csomagot...

Másnap reggel húgom hazatért bevásárló körútjáról.

— Képzeld! Majdnem hiába jártam — kezdte beszámolóját. — Az a csitri nem volt benn, elkerékedett. Vaj jött, de el is fogyott. Még szerencse, hogy a boltvezető félretett magának, abból adott három csomagot. Tudod, a kislánya az én osztályomban jár, igyekszik hát kedvezni. Nem helyeslem az ilyesmit — de mit csináljak? Apu szereti a téstát, meg a fiunk is...

(El is feleltem közölni, hogy húgom tanítónő a faluban, apu a férje, aki az ország másik felében dolgozik, s csak vasárnapokra jár haza, a »fiunk« pedig egyetlen szemgyerekük, aki viszont a pesti univerzitáson tömi magába a tudományt.)

Délben váratlanul egy húszéves viruló szókeség

toppant be lelkendező nagy kezetökölommal. — Nem feledkeztem ám meg Irma néniről!... El kellett mennem valahová, de hazavittem a vajat.

Azzal kipakolt szatyrából öt csomag vajat az asztalra.

Húgom örvendezve fizette ki az árát.

— Kedves vagy, Tecus-kám! Igaz, kaptam közben a főnöködtől is. De nem baj! Legalább lesz egy kis tartalékom.

Ezután már szaporabban peregetek az órák és az események. Délután megérkezett a »fiunk«, a Kálmán gyerek. Az egy-szem gyerekek kijáró beceadó lerovása után Kálmus homlokára ütött.

— Majd elfelejtettem! Nézd csak, anyu! Mit hoztam neked!

Aktatáskájából papírgöngyöleget vesz elő és anyu ámuló szemei elé bont — négy csomag vajat. Magyarázón teszi hozzá:

— Tudom, nehéz itthon vajat kapni... És sütni akarsz...

Anyu ragyogó szemek-kel öleli át és csókolja meg.

— Látom, Kálmuskám, mégiscsak gondolsz rám. Igaz, van már nyolc csomag, de valamire majd csak elhasználok ami megmarad.

Este megérkezett a

nagy Kálmus, a család feje is. S az ilyenkor szokásos üdvözlések, örvendezések, kérdézőködések és beszámolóik lezajlása után táskáját kezdi kipakolni.

— Hoztam ám valamit — nyúl a táskájába és kihámoz belőle — öt csomag vajat.

— Ilyenkor itt mindig jól jön a vaj. Látod, gondolkod rád, anyu! — mondja szótlanul bámuló ne-jének, aki azonban szem-mel láthatóan csöppet se örült a meglepetésnek.

— Meg a pocakodra, mi? — feddte. — Te falonc!... Nézd, mit csináltál! — tárt ki a spájz ajtaját. — Három, hat, tíz... már tizenhét csomag!... Egek! Belefűlok a vajba... Mért nem hoztál inkább frizsidert?

Mindamellet a vacsora a legcsaládiasabb hangulatban zajlott le, s mint vidéki magyar asztaloknál még ma is szokás, utána jöfőle borocskával mellett vidám tisztezés folyt bele az éjszakába.

S tán szóba se kerül többé a véletlen kópé játéka folytán húgomra zúdult vaj-áldás, ha szombat este minden előzetes értesítés nélkül be nem piheg ünnepi rokonlátogatásra Mál néni, a nagy Kálmus tantja Szegedről. De hát bepíhegett. Ismét csókolódzások, kérdézőködések, beszámolók, álmélkodások. Aztán Mál néni kinyitja régimódi utazótáskáját, majd fontoskodóan rejtelmes arccal, mint aki

nagy szenzációt tartogat, egyenként húgom elé rak — öt csomag vajat.

— Neked hoztam — mondta, nagy elégtétellel látva az általános elke-pedést. — Nálunk mégiscsak inkább lehet kapni...

Húgom arcán most már a legmélyebb lelki megrendülés jelei mutatkoztak, s nem gondolva tette szomorú következményeire, az idegességtől majdnem sírva rebegte:

— Az istenért, drága Mál néni! Minek tetszett hozni! Tele van a spájzom vajjal. Azt se tudom, mit csináljak vele...

Nyakamra romlik...

Megdondolatlan szavai-ra olyan nyomasztó légáramlat zúdult ránk, hogy nincs az a ciklon vagy anticiklon, amelyik hozzá foghatót produkálna. Mál néni ugyanis — finoman szólva — a legkritikusabb természet, s tetejébe roppant érzékeny lélek is, aki a legártatlanabb dolgokra vörög sértődik. Céklaszínű arccal pattant föl most is.

— Mondhatom, szépen fogadtok ti is! Töröm magam, hogy legyen vaj-tatok, ti meg leböcsmö-litek az ajándékokat. Talán nem szívesen látok?... Ne féljete, nem is jövök többé hozzátok...

De azért ott maradt. Csak éppen úgy imbolgott három napig közöttünk, akár valami sértett anyakirályné. S oly nyomatkozó hangulatot árasztott egyébként is szálkás egyénisége, hogy elfújta az ünnep minden család-

diasságát. Magunk is úgy lézengtünk a házban, mint valami sirmakr-ban, s olyanformán ültünk a legfinomabb fogásokhoz is, mintha fogorvosi szék volna alattunk.

Mikor aztán kedden a leghűvösebb, mondhatnám leghidegebb módon búcsút vett tőlünk, nem állhattam meg szó nélkül.

— Sose hittem volna, hogy néhány darab vaj ilyen családi katasztrófát idézhet elő...

Húgom mentegetőzött.

— Igazán nem akartam megsérteni... De tényleg nem tudom, mit csináljak ezzel az istenverte sok vajjal. Nem hagyhatom a nyakamra romlani...

Hirtelen megszállott a kajánkodás ördöge.

— Tudod, mit? Javítsd meg a falusi közellátást: nyiss vajboltot! Most már sajnos, hogy nem hoztam én is vagy öt...

Rosszmájú élcemet nem tudtam befejezni. Húgom valóban mérges lett és rámröpakodott:

— Eredj, te Lucifer! Mindjárt megváglak ezzel a prakkerrel...

Különbben az egész eset arról jut épp most eszembe, hogy megint hozzájuk készülök néhány napra. S jó ideig töprengtem magamban: vigyek-e vajat, vagy ne vigyek? Aztán döntöttem.

Mindenesetre viszek. Ahogy a magyar szállóige tartja: was sicher ist — biztos.